

Spis treści

Wstęp	9
1. Od uniwersytetu humboldtowskiego do uniwersytetu przedsiębiorczego	13
1.1. Długa tradycja uniwersytecka	13
1.2. Uniwersytet typu humboldtowskiego	14
1.3. Transformacje uniwersytetu	17
1.4. Uniwersytet przedsiębiorczy	21
2. Od kultury akademickiego zaufania do kultury kontroli	25
2.1. Kultura pod presją zmian	25
2.2. Kultura jakości akademickiej	27
2.3. Proces zmiany kulturowej	28
2.4. Krytycznie o kulturze kontroli	30
2.5. Polska kultura akademicka	32
3. Od elitarnego do masowego dostępu do edukacji	37
3.1. Upowszechnienie kształcenia wyższego	37
3.2. Model uniwersalnego kształcenia	39
3.3. Negatywne skutki upowszechnienia kształcenia wyższego	40
3.4. Umasowienie studiów w Polsce	42
4. Od „samorządu akademickiego” do zarządzania uniwersytetem	53
4.1. Koncepcja <i>governance</i> uniwersytetu	53
4.2. Modele ładu uniwersyteckiego	55
4.3. Ewolucja nadzoru nad uniwersytetami	60
4.4. Kształtowanie <i>governance</i> uczelni na przykładzie USA	61
4.5. Polski model systemu nadzoru i zarządu nad uniwersytetami	62
5. Od kultury akademickiej do kultury jakości	65
5.1. Schyłek tradycyjnej kultury akademickiej	65
5.2. Kultura jakości w uczelni wyższej	68
5.3. Kultura odpowiedzi	71
5.4. Kultura reaktywna	72
5.5. Kultura regeneracji	72
5.6. Reprodukcyjna kultura jakości	73
5.7. Kultura uniwersytetu a kultura jakości	75

6. Od odpowiedzialności do policzalności w edukacji wyższej	79
6.1. <i>Accountability</i> uniwersytetu	79
6.2. Rachunkowość i autonomia uniwersytetów	81
6.3. Ograniczenia <i>accountability</i> w uczelniach wyższych	83
6.4. Miary efektywności uniwersytetu	84
7. Od kultury akademickiej do zarządzania jakością kształcenia	89
7.1. Rozumienie zarządzania jakością kształcenia	89
7.2. W kierunku zarządzania jakością	92
7.3. Zmiany w systemach jakości kształcenia	94
7.4. Metody zarządzania jakością kształcenia w uczelni wyższej	96
7.5. Metody biznesowe stosowane w uczelniach – krytyczna recepcja	104
8. Od humanistycznej do neoliberalnej idei uniwersytetu	107
8.1. Krytyczna narracja na temat neoliberalizmu	107
8.2. Neoliberalna wizja uniwersytetu?	110
8.3. Wartość krytycyzmu w refleksji nad neoliberalizmem	113
8.4. Praktyki neoliberalne w uniwersytetach	116
8.5. Neoliberalna orientacja w polskich uczelniach	118
9. Od autorytetu pracownika akademickiego do korporacyjnych systemów motywacyjnych	121
9.1. Ubożający guru?	121
9.2. Utrata bezpieczeństwa i perspektyw rozwoju	121
9.3. Korporacyjne systemy kontrolne i biurokratyzacja uczelni	122
9.4. Upadek morale i cynizm organizacyjny	123
9.5. Polska perspektywa	124
9.6. Kierunek zmian	129
10. Od etosu nauki do nauki przemysłowej	131
10.1. Etos nauki nowożytnej	131
10.2. Normy nauki akademickiej	132
10.3. Erozja i transformacja akademickich norm nauki	133
10.4. Amerykański uniwersytet badawczy	136
11. Od kształcenia intelektualisty do formowania specjalisty	143
11.1. Intelektualiści i inteligencja	143
11.2. Kształcenie dla praktyki	144
11.3. Nowe curriculum	147
11.4. Metody zawodowego kształcenia studentów	148
11.5. Elastyczne kształcenie w Polsce	150
12. Od edukacji będącej „dobrem publicznym” do prywatyzacji kształcenia	151
12.1. Uniwersytet producentem „dóbr prywatnych”?	151
12.2. Co to jest „dobro publiczne”?	152
12.3. Edukacja wyższa jako dobro publiczne	152
12.4. Krytyka „prywatyzacji” misji uniwersytetu	154
12.5. Globalny kontekst dobra publicznego	156
12.6. Argumenty za dobrem prywatnym	158

13. Od tradycji akademickiej do organizacji postbiurokratycznej	163
13.1. Kultury organizacji publicznych	163
13.2. Charakterystyka kultur organizacji publicznych	168
13.3. Kultura biurokratyczna <i>versus</i> kultura pragmatyczna	168
13.4. Kultura konserwatywna <i>versus</i> kultura innowacyjna	169
13.5. Kultura hierarchiczna <i>versus</i> kultura równościowa	171
13.6. Kultura kolektywistyczna <i>versus</i> kultura indywidualistyczna	172
13.7. Kultura słaba <i>versus</i> kultura silna	173
13.8. Kultura negatywna <i>versus</i> kultura pozytywna	174
13.9. W kierunku postbiurokracji uniwersyteckiej	176
14. Od funkcjonalistycznego do wieloparadygmatycznego rozumienia kultury uniwersytetu	181
14.1. Wieloparadygmatyczne podejście do kultury akademickiej	181
14.2. Zmiany kultur uniwersytetów	184
14.3. Wieloparadygmatyczna koncepcja kultury organizacyjnej	188
14.4. Wartości kultur uniwersytetów	190
Podsumowanie	193
Bibliografia	195